

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Αθήνα, 19 Σεπτεμβρίου 2022
Αριθ. Πρωτ.: 60924

ΠΡΟΣ: ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

Πληροφορίες: Π. Καψής, Ε. Μαμούρη
Ε: p.kapsis@ypes.gr | Τ: 213 136 4808
Ε: e.mamouri@ypes.gr | Τ: 213 136 4818

Αρ. Εγκυκλίου : 540

ΘΕΜΑ: Λογιστική αποτύπωση της εκτέλεσης δανειακών συμβάσεων που έχουν συναφθεί στο πλαίσιο του προγράμματος **ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ**.

Με την παρούσα εγκύκλιο παρέχονται οδηγίες αναφορικά με τη λογιστική αποτύπωση των οικονομικών γεγονότων που απορρέουν από την εκτέλεση των δανειακών συμβάσεων που έχουν συναφθεί από φορείς του υποτομέα των ΟΤΑ με το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων (ΤΠΔ) για τη χρηματοδότηση των ενταγμένων έργων στο πρόγραμμα **ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ**, σύμφωνα με τις διατάξεις της 22766/09.04.2020 (Β' 1386) κοινής υπουργικής απόφασης (εφεξής απόφαση προγράμματος) με την οποία έχουν καθοριστεί οι διαδικασίες υλοποίησής του.

Σκοπός των οδηγιών είναι η διασφάλιση της ορθής δημοσιονομικής καταγραφής α) των χρηματοδοτήσεων από το ΤΠΔ και β) της εξόφλησης των δανειακών υποχρεώσεων από το Υπουργείο Εσωτερικών (ΥΠΕΣ), στο **δημόσιο λογιστικό σύστημα** (εκτέλεση προϋπολογισμού) και στο **γενικό καθολικό** (γενική λογιστική) των δανειζόμενων φορέων. Η βασική αρχή που διέπει τη λογιστική αντιμετώπιση των εκτελούμενων δανειακών συμβάσεων του προγράμματος **ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ** είναι ότι η **αναγνώριση των εσόδων από επιχορηγήσεις πραγματοποιείται παράλληλα με τη σταδιακή εξόφληση των δανειακών υποχρεώσεων των δικαιούχων φορέων από το ΥΠΕΣ**.

Ειδικότερα, ισχύουν τα εξής:

Α. Απόδοση ποσού δανείου από το ΤΠΔ: Σύμφωνα με την απόφαση του προγράμματος, η εκταμίευση του δανείου προς τον δανειζόμενο φορέα πραγματοποιείται τμηματικά είτε με τη μορφή προκαταβολής (εφόσον αυτό προβλέπεται στη σύμβαση) είτε σύμφωνα με τις πραγματοποιούμενες δαπάνες. Εφόσον πρόκειται για απόδοση δανείου:

- στο **δημόσιο λογιστικό σύστημα**, το εισπραχθέν ποσό καταγράφεται:
 - για τους φορείς με τύπο προϋπολογισμού δήμων: στον ΚΑΕ 3123 «Αναπτυξιακά - Επενδυτικά δάνεια από ειδικά προγράμματα [Πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης» (παρ. 5 του

άρ. 130 του ν. 4635/2019, Α' 167, ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' της κυα υπ' αριθμ. 22766/09-04-2020) - Πρόγραμμα Φιλόδημος Ι (αρ. 69 του ν. 4509/2017)]»,

- για τις περιφέρειες: στον ΚΑΕ 7114 «Προϊόν δανείου από Ν.Π.Δ.Δ. ή αποκεντρωμένες Δ.Υ.» και
- στο **γενικό καθολικό** πραγματοποιείται ισόποση εγγραφή στους λογαριασμούς της γενικής λογιστικής 38.03 «Καταθέσεις όψεως» (χρέωση) και 45.15.00 «Δάνεια για κάλυψη επενδυτικών δαπανών του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων» (πίστωση).

Β. Υποχρεώσεις από τόκους και συναφή έξοδα προς το ΤΠΔ: Κατά τη διάρκεια της δανειακής σύμβασης, οι δανειζόμενοι φορείς βαρύνονται με τα παρακάτω έξοδα:

1. έξοδα δικαιωμάτων υπέρ του ΤΠΔ, τα οποία αντιστοιχούν σε σταθερό ποσό που προκύπτει από σχετικό όρο της δανειακής σύμβασης και υπολογίζεται άπαξ κατά την πρώτη εκταμίευση ποσού δανείου,
2. ενδιάμεσους τόκους που αντιστοιχούν στο διάστημα από την ημερομηνία εκταμίευσης έως την ημερομηνία έναρξης εξυπηρέτησης του δανείου,
3. τόκους εξυπηρέτησης του δανείου.

Οι εν λόγω υποχρεώσεις αναγνωρίζονται στο **γενικό καθολικό** με χρέωση των λογαριασμών 65.12.25 «Αμοιβές και προμήθειες Τραπεζών για επενδυτικές δαπάνες» για τα έξοδα δικαιωμάτων υπέρ ΤΠΔ και 65.01.21 «Τόκοι δανείων εσωτερικού» για τα ποσά των τόκων και με ισόποση πίστωση του λογαριασμού 56.01.65 «Έξοδα χρήσεως δουλευμένα (πληρωτέα) – Τόκοι και συναφή έξοδα»¹.

Γ. Πληρωμή δόσης δανείου από το ΥΠΕΣ στο ΤΠΔ: Οι πληρωμές των δόσεων των δανείων από το ΥΠΕΣ προς το ΤΠΔ καταχωρούνται από τους δανειοδοτούμενους φορείς στο **γενικό καθολικό** σε χρέωση α) του λογαριασμού 56.01.65 «Έξοδα χρήσεως δουλευμένα (πληρωτέα)»² ως προς το μέρος που αφορούν σε πληρωμή τόκων και δικαιωμάτων υπέρ του ΤΠΔ και β) του λογαριασμού 45.15.00 «Δάνεια για κάλυψη επενδυτικών δαπανών του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων» ως προς το μέρος που αφορούν σε πληρωμή χρεολυσίων με ισόποση πίστωση του λογαριασμού «74.01. Επιχορηγήσεις έκτακτες για κάλυψη λειτουργικών δαπανών».

Η χρήση του λογαριασμού 74. ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ προκρίνεται της χρήσης του λογαριασμού 43. ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ διότι α) αντικείμενο της χρηματοδότησης αποτελεί η εξόφληση των τοκοχρεολυτικών δόσεων των δανείων που έχουν συνολογηθεί με το ΤΠΔ στο πλαίσιο του προγράμματος και β) με αυτό τον τρόπο διασφαλίζεται η συσχέτιση των εσόδων του

¹ Η εν λόγω εγγραφή δύναται να διενεργείται σε πίστωση του λογαριασμού «52. ΤΡΑΠΕΖΕΣ – ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ» εφόσον έχει παρέλθει ο χρόνος υποχρέωσης καταβολής των τόκων και συναφών εξόδων της περιόδου στο ΤΠΔ.

² Σε περίπτωση που η εγγραφή της αναγνώρισης των υποχρεώσεων από τόκους και συναφή έξοδα προς το ΤΠΔ έχει διενεργηθεί σε πίστωση του λογαριασμού «52. ΤΡΑΠΕΖΕΣ – ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ», τότε χρεώνεται ο σχετικός τριτοβάθμιος λογαριασμός.

φορέα από το πρόγραμμα αφενός με την απομείωση των αντίστοιχων δανειακών υποχρεώσεων και αφετέρου με τους τόκους και τα συναφή έξοδα που απορρέουν από τη σύμβαση.

Στο **δημόσιο λογιστικό σύστημα**, με την έκδοση των σχετικών συμψηφιστικών ενταλμάτων, το ποσό που έχει πληρωθεί καταχωρείται:

➤ στο σκέλος των δαπανών:

- για τους φορείς με τύπο προϋπολογισμού δήμων: σε ανεπτυγμένους κωδικούς των ΚΑΕ 6521 «Τόκοι δανείων εσωτερικού», 6526 «Χρεολύσια δανείων εσωτερικού» και 6525 «Αμοιβές και προμήθειες τραπεζών», **οι οποίοι έχουν αντιστοιχηθεί σε υπηρεσίες χρηματοδοτούμενων δαπανών ΠΔΕ (δηλαδή με τις υπηρεσίες 60 – 69)**,
- για τις περιφέρειες: στους ΚΑΕ 6111 «Τόκοι δανείων εσωτερικού» και 6121 «Χρεολύσια δανείων εσωτερικού».

Επισημαίνεται ότι οι φορείς πρέπει να έχουν μεριμνήσει για την εγγραφή και δέσμευση των απαιτούμενων πιστώσεων στον ετήσιο προϋπολογισμό προκειμένου να είναι εφικτή η άμεση έκδοση των συμψηφιστικών ενταλμάτων.

➤ στο δε σκέλος των εσόδων:

- για τους φορείς με τύπο προϋπολογισμού δήμων: στον ΚΑΕ 1315 «Επιχορηγήσεις από ειδικά προγράμματα [Πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης» (παρ. 5 του άρ. 130 του ν. 4635/2019, Α' 167, κυα υπ' αριθμ.22766/09-04-2020) - Πρόγραμμα Φιλόδημος Ι (αρ. 69 του ν. 4509/2017,
- για τις περιφέρειες στον ΚΑΕ 9499 «Επιχορηγήσεις για λοιπές δαπάνες».

Δ. Εγγραφές προσαρμογής στο τέλος της οικονομικής χρήσης: Στο άρθρο 10 της απόφασης του προγράμματος προβλέπεται ότι η πληρωμή των ποσών που αντιστοιχούν στην εξυπηρέτηση των υποχρεώσεων των δανειοδοτούμενων φορέων προς το ΤΠΔ πρέπει να πραγματοποιείται από το ΥΠΕΣ ανά εξάμηνο. Συνεπώς, είναι πιθανή η διενέργεια πληρωμών προς το ΤΠΔ μετά τη λήξη του οικονομικού έτους με αποτέλεσμα στο **γενικό καθολικό** να εκκρεμούν ανεξόφλητες δόσεις δανείων κατά τη σύνταξη του προσωρινού ισοζυγίου. Σε αυτή την περίπτωση, οι δανειοδοτούμενοι φορείς πραγματοποιούν εγγραφή προσαρμογής με το οφειλόμενο προς το ΤΠΔ ποσό που έπρεπε να έχει εξοφληθεί εντός του οικονομικού έτους, με χρέωση του λογαριασμού 74.01 «Επιχορηγήσεις έκτακτες για κάλυψη λειτουργικών δαπανών» και πίστωση του λογαριασμού 36.01.74 «Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα από επιχορηγήσεις», υπό την προϋπόθεση ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι απένταξης της πράξης από το πρόγραμμα που αναφέρονται στο άρθρο 11.

Στους **πίνακες αναλυτικής κίνησης δανείων**, που παρέχονται από το ΤΠΔ κατόπιν αιτήματος του δανειζόμενου φορέα, αποτυπώνεται το σύνολο της απαιτούμενης πληροφορίας για την πραγματοποίηση των ανωτέρω εγγραφών, ήτοι οι τοκοχρεολυτικές δόσεις των δανείων για κάθε έτος από την έναρξη εξυπηρέτησης έως και τη λήξη κάθε δανείου (με ανάλυσή τους σε τόκο και χρεολύσιο), οι επιμέρους εκταμιεύσεις κάθε δανείου, οι λοιπές χρεώσεις (δικαιώματα ΤΠΔ και ενδιάμεσοι τόκοι) και τα καταβληθέντα ποσά από το ΠΔΕ του ΥΠΕΣ.

Η πιστή τήρηση των οδηγιών της παρούσας είναι απαραίτητη προκειμένου να διασφαλιστεί η πραγματική επίδραση του προγράμματος ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ στις οικονομικές αναφορές και καταστάσεις των φορέων όσο και στα επίσημα δημοσιονομικά στοιχεία του υποτομέα των ΟΤΑ όπως αυτά επιμετρούνται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών.

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ**

Μ. Ι. ΣΤΑΥΡΙΑΝΟΥΔΑΚΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

1. Οι **Δήμοι** και οι **Περιφέρειες** της Χώρας, **Προϊστάμενοι Οικονομικών Υπηρεσιών** (με την παράκληση να ενημερώσουν επίσης τους Συνδέσμους στους οποίους κατέχουν την πλειοψηφία των μεριδίων ή ασκούν την οικονομική τους διαχείριση).
2. Οι **Σύνδεσμοι** της Χώρας, **Προϊστάμενοι Οικονομικών Υπηρεσιών**.
3. Οι **Αποκεντρωμένες Διοικήσεις του Κράτους** (για τις ενέργειές τους κατά τον έλεγχο των προϋπολογισμών των δήμων και των συνδέσμων).

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπουργείο Οικονομικών

Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής
Γενικό Λογιστήριο του Κράτους
Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικής Πολιτικής και Προϋπολογισμού
Διεύθυνση Προγραμματισμού και Δημοσιονομικών Στοιχείων (dpdsm@glk.gr)

2. Ελληνική Στατιστική Αρχή

Γενική Διεύθυνση Στατιστικών Ερευνών
Διεύθυνση Εθνικών Λογαριασμών
(nat.accounts@statistics.gr)

3. Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων

Διεύθυνση Δανείων Τοπικής, Νομαρχιακής και Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης, Νομικών Προσώπων και Επιχειρήσεων (Δ7)

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

- Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Εσωτερικών και Οργάνωσης
- Γενικό Διευθυντή Οικονομικών ΤΑ και Αναπτυξιακής Πολιτικής
- Διεύθυνση Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης